Ідустріальний союз Донбасу (ІСД) виник у грудні 1995 році. Його співзасновниками стали Донецьке регіональне відділення Академії технологічних наук України, Академія технологічних наук України, Академія економічних наук України, Донецька торгова-промислова палата, ВАТ «Азовінтекс», ЗАТ «Азовсталь», ВАТ «Візаві».

Група «Інтерпайп» була створена у 1990 році Віктором Пінчуком. Спеціалізація «Інтерпайпу» - металургія, труби великого й середнього діаметрів. Нині у складі групи перебувають Науково-виробнича інвестиційна корпорація «Інтерпайп», українсько-американська компанія «Байп», акціонерний банк «Кредит-Дніпро».

Група «Аваль» виникла довкола одно іменного банку, створеного у 1992 році. До середини 90-х років банк «Аваль» став однією з найбільших структур в українській банківській системі, успішно конкуруючи з «Приватбанком».

Висновки. Сучасна вітчизняна економіка характеризується процесами концентрації та інтеграції капіталів різних сфер господарської діяльності, які проявляються на практиці виникненням нових організаційно-господарських структур – ФПГ. У своїй діяльності ПФГпоряд з досягнутими успіхами мають і ряд проблем. Однією з проблем розвитку українських ПФГ є надмірна диверсифікація бізнесу, яка перешкоджає запровадженню ефективних сучасних методів організації і управління. Відсутність належного нормативно – правового забезпечення, недоліки законодавчої бази,тощо. В Україні недостатньо важелів, які б стимулювали створення ПФГ. Те ж саме стосується і реальних пільг для їх учасників.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний менеджмент : [навч. посібник] / Білозубенко В. С., Озаріна О. В., Семенов А. А. ; за ред.. проф. О. Б. Чернеж. – К. : Центр навчальної літератури, 2006 - 592 с.

2. Куриляк В. Є. Вплив глобалізації на економічний розвиток України/ В. Є. Куриляк, Є. В. Савельєв. // Економіка України.- 2012.- №9 (610).- с. 57-69.

3. Офіційний сайт компанії Nemiroff [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www. nemiroff.ua/main.php.

Рецензент – д.держ.упр., професор Лозинська Т.М.

УДК 330. 3

НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Песцова-Світалка О.С., к.е.н., доцент; Шупик І.І., к.політ.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія

У статті в контексті захисту національних інтересів аналізується суперечливість впливу глобалізації на розвиток України, яка може стати як прискорювачем економічного, соціального та політичного розвитку країни, так і створити нові загрози національній безпеці.

In this article have been analyzed the contradiction of globalization influence on Ukraine growth in context of national interest defence. It can speed up economical, political, social development of our country and generate a new treats for national security also.

Постановка проблеми. Одна із закономірностей сучасного етапу світового розвитку – подальше поглиблення глобалізації, яка формує нову структуру політичних, економічних культурних відносин, що зумовлює потребу в уніфікації певних правил гри для всіх учасників світового господарства. Це означає, що держави можуть втрачати певну самостійність у прийнятті рішень, обмежуються їх можливості вибору цілей та інструментів розвитку. Як зазначає С. Шергін, «глобалізація як комплексне геополітичне, економічне та соціокультурне явище впливає на всі сторони життєдіяльності та функціонування залучених до цього процесу суспільних і політичних систем. Внаслідок цього відбувається ослаблення традиційних зв'язків і бар'єрів, які ізолюють держави і народи один від одного і водночас захищають їх від неврегульованих зовнішніх впливів» [10, с. 31].

Глобалізація, як будь-яке явище, має дві сторони, тому виграші від неї не завжди компенсують втрати, а новим можливостям і перспективам притаманні болючі проблеми та загрози, підтвердженням чого є досвід економічного життя різних країн [1, 8, 9, 10]. Неефективність системи державного регулювання економічних відносин, і як наслідок, залежність національної економіки від інших суперечить національним інтересам, тому необхідно враховувати не лише загальні тенденції, а й реальний стан готовності України до життя в умовах глобалізації і саме в цьому контексті переосмислити державну стратегію, передбачити ступінь, характер та масштаби можливих загроз для національної економіки і визначити чіткі та ефективні шляхи їх подолання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика, розглянута в даній статті знаходить своє відображення у різних за підходами і висновками публікацій зарубіжних та вітчизняних науковців об'єднаних спільною ідеєю: розібратися в механізмах глобалізації [2, 4, 5]; дослідити наслідки впливу глобальних процесів для людини і суспільства [1]; визначити напрями економічного розвитку країни в умовах посилення процесів глобалізації [8]. Теоретичні проблеми визначення сутності глобалізації розкриває С. Шергін [10]. Концептуальні альтернативи глобальній трансформації пропонує А. Гальчинський [3]. Г. Колодко з'ясовує перспективи розвитку в умовах глобалізації соціалістичних країн [7]. Р. Омельченко аналізує місце України в структурі світової економіки за показниками індексів глобалізації та конкурентоспроможності [8]. Особливий інтерес становить глибока наукова праця лауреата Нобелівської премії Джозефа Стігліца, «Глобалізація та її тягар», в якій автор зазначає: «Я лише можу пропонувати власне розуміння того, що бачив» [9, с. 21].

Постановка завдання. Не дивлячись на зростаючу економічну і політичну нестабільність, процес глобалізації продовжує інтенсивно розвиватися, тому виникає потреба проаналізувати на основі індексу рівня глобалізації сучасні тенденції цього процесу та визначити основні напрями його розвитку виходячи з національних інтересів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Динамізація процесів світової глобалізації збіглася з початком процесу кардинальних зрушень і змін в

українській економіці. Від того, наскільки швидко та успішно наша молода держава зможе розв'язати проблеми нестабільності ринкової економіки, пов'язані з формуванням якісно нової економічної та господарської систем, демократизації суспільного життя, наскільки ці системи будуть адекватні потребам, що зумовили процеси глобалізації, залежить як місце України у світовому співтоваристві, так і якість життя кожного її громадянина.

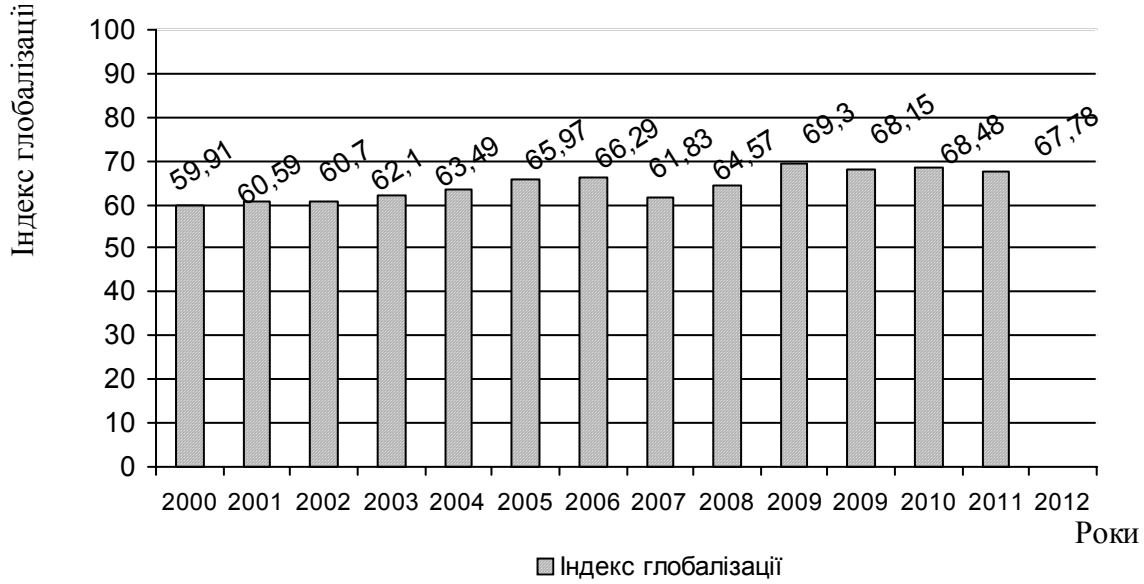

Рис. 1. Індекс глобалізації України за 2000 - 2012 рр. [6]

Для оцінки ступеня участі в процесах глобалізації окремих країн світу застосовують різні методики, найпопулярніша серед них – це Індекс глобалізації (KOF Index of Globalization) розроблений у 2002 р. у Швейцарському економічному інституті (KOF Swiss Economic Institute) за участю Швейцарського технологічного інституту (Swiss Federal Institute of Technology). За даними рейтингу 2012 р. зведений індекс глобалізації України дорівнював 67,78. Займаючи 47 позицію наша держава входить до групи країн, для яких характерний середній рівень залучення в глобальне середовище (найбільш глобальними вважаються невеликі за розмірами і кількістю населення країни, які відчувають постійну потребу у міжнародному співробітництві і схильність до утворення регіональних об'єднань).

На рис. 1 показано динаміку України за загальним показником індексу глобалізації KOF. Україна має стійку тенденцію до поглиблення процесів глобалізації. За період з 2000 по 2012 р. загальний індекс глобалізації України зріс із 59,91 у 2000 р. до 67,78 у 2012 р., що на 7,87 пункту більше. Найнижче значення індексу спостерігалось у 2000 р. – 59,91. Із 2001 р. по 2006 р. спостерігається стійка тенденція щорічного зростання індексу глобалізації, у 2007 р. індекс знизився до 61,83, а свого максимального значення за 2000 – 2012 рр. досяг у 2009 р. – 69,3 (див. рис. 1). З одного боку, наша держава може скористатися перевагами глобалізації (доступ до інтелектуальних та технологічних здобутків світової спільноти, престижних та дорогих речей то-

що), а з іншого – стає більш відкритою до зовнішніх проблем та загроз (ризик втрати національної самобутності, прояв міжнародної злочинності, корупції, тероризму тощо).

Індекс глобалізації за системою KOF був створений для оцінювання ступеня глобалізації в економічній, соціальній і політичній сферах. За складовими індексу глобалізації Україна у 2012 р. займає 64 позицію за економічною глобалізацією (64,8), 69 – ту – за соціальною (57,8) та 42 – гу за політичною глобалізацією (86,1) (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтингова таблиця колишніх республік СРСР за складовими індексу глобалізації, 2012 р.

Економічна глобалізація		Соціальна глобалізація		Політична глобалізація	
країна	ін-декс	країна	ін-декс	країна	ін-декс
8. Естонія	89,57	32. Естонія	74,36	42. Україна	86,07
23. Грузія	79,08	42. Латвія	69,84	45. Росія	85,57
30. Литва	77,03	47. Росія	67,19	72. Литва	75,15
32. Латвія	76,02	48. Литва	67,01	78. Естонія	73,66
55. Казахстан	67,65	60. Білорусь	61,91	93. Казахстан	69,76
61. Вірменія	66,53	65. Молдова	58,56	94. Молдова	69,72
64. Україна	64,84	69. Україна	57,78	104. Киргизія	65,77
70. Молдова	64,05	76. Азербайджан	52,43	110.Таджикистан	64,11
71. Киргизія	63,43	78. Грузія	51,96	124. Азербайджан	58,84
87. Азербайджан	59,56	98. Вірменія	46,26	127. Латвія	58,08
97. Росія	55,55	111. Киргизія	42,20	139. Грузія	50,90
108.Білорусь	51,61	119. Казахстан	40,42	142. Вірменія	50,35
199. Таджикистан	-	140.Туркменістан	33,99	144. Білорусь	49,78
200. Туркменістан	-	155. Узбекистан	27,93	157. Узбекистан	43,61
203.Узбекистан	-	166. Таджикистан	24,39	163.Туркменістан	39,02

Рівень економічної глобалізації відображає взаємозв'язок між потребами населення і можливостями виробництва та реалізації товарів і послуг, завдяки участі країни у міжнародній торгівлі та надходженню іноземних інвестицій. Найбільш економічно глобалізованими серед республік колишнього СРСР за рейтингом 2012 р. є Естонія (89,57) – 8 місце, Грузія (79,08) – 23-тє, Литва (77,03) – 30-те. Найнижчий рівень у Білорусії (51,61) – 108 місце та Росії (55,55) – 97-ме. Україна, займаючи 64 місце, входить до групи країн, для яких характерний середній рівень залучення в глобальне економічне середовище. Найбільш соціально глобалізованими (у соціальній сфері оцінюється ступінь поширення ідей, інформації, культури та рівень інтеграції людей) є республіки Прибалтики та Росія. За політичним розвитком (оцінюється кількість посольств, кількість міжнародних організацій, членом яких є країна) Україна згідно рейтингу випереджає всі колишні республіки СРСР (табл. 1).

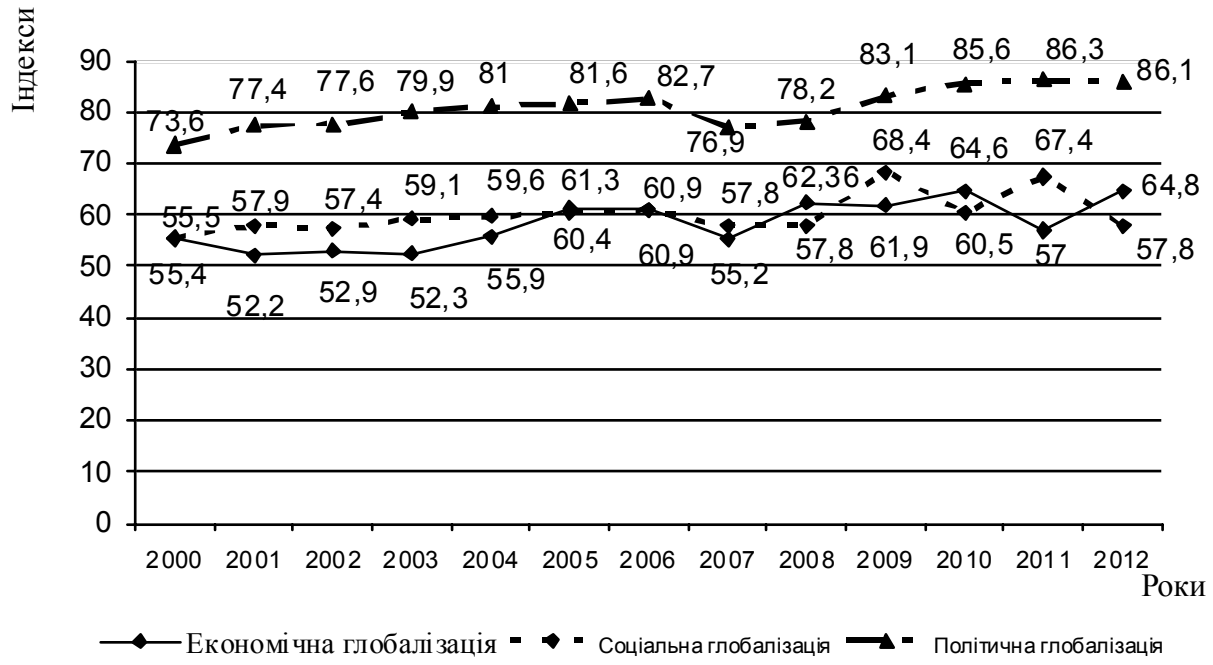

Рис. 2. Ступінь економічної, соціальної та політичної глобалізації України за 2000 - 2012 рр. [6]

За показниками економічної, соціальної та політичної глобалізації Україна має стабільну зростаючу динаміку, що вказує на зростання залежності розвитку держави від зовнішнього середовища (рис. 2).

Серед складових індексу глобалізації найнижчий рівень Україна має за індексом соціальної глобалізації (57,8). Самим високим є рівень політичної глобалізації (86,1), що вказує на значне розширення участі України в цих процесах. Починаючи з 2000 р. рівень політичної організації становив 73,6, із 2001 р. до 2006 р. простежується стійка тенденція до зростання цього показника, у 2007 р. індекс знизився до 76,9, а свого максимального значення за 2000 – 2012 рр. досяг у 2011 р. – 86,3. У 2012 р. самим високим за період дослідження є рівень економічної глобалізації – 64,8.

Суттєво впливає на формування індексу глобалізації України його економічна складова, тому забезпечення економічної безпеки є наріжним каменем зміцнення нашої державності, адже національна безпека країни залежить від економіки на 21%, соціально-політичної сфери на 16 % [11, с. 21]. Порушення безпеки економічними методами стає реальним, коли країна значно відстає у своєму економічному розвитку, або коли її економічний потенціал значно менший від потенціалу протилежної сторони.

В основі економічної глобалізації – поглиблення інтернаціонального виробництва та капіталу, наслідком чого є вирівнювання рівнів цін, умов для господарювання країн, зникнення бар’єрів для реалізації продукції та цінних паперів. Разом з тим, для національних економік все це має неоднозначні наслідки: послаблюються позиції національного капіталу, втрачається контроль над економікою, окремі галузі (наприклад, сільське господарство) серйозно

страждають через свою неконкурентоспроможність, зростає зовнішня заборгованість, безробіття та бідність, що посилює в країнах невдоволення народу та соціально-політичну напругу.

Україні, як середньорозвиненій європейській державі, необхідно раціонально використати свій інтелектуальний, інноваційний і ресурсний потенціал, щоб не залишитися «глобальним маргіналом» сучасного світу, який позбавлений національної стратегії, а відтак і власної долі [10, с. 33].

Висновки. Виходячи з поведеного аналізу показників розвитку рівня глобалізації, Україна має стійку тенденцію до поглиблення цих процесів. За складовими індексу глобалізації (економічної, соціальної та політичної глобалізації) Україна має стабільну зростаючу динаміку, що вказує на зростання залежності розвитку держави від зовнішнього середовища.

Інтеграція нашої держави у загальні глобалізаційні процеси одночасно посилює взаємозалежність та зв'язки між національними політичними інституціями на світовому рівні і робить спільними загрози і виклики для всіх країн-учасників глобалізаційних процесів. Це є позитивним в тому аспекті, що стимулює країни координувати власні зусилля для спільного подолання проблем розвитку.

Враховуючи викладене, нашій державі потрібен чіткий і всебічно проаналізований алгоритм співпраці з країнами-партнерами по глобалізації, сформований на базі національних інтересів і спрямований на реалізацію конкурентних переваг нашої держави на світовому рівні та нейтралізацію загроз стабільному розвиткові у довготривалій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Батман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Пер.з англ. І.Андрущенка; за наук. ред. М. Винницького. – К.: Вид. дім. «Києво – Могилянська академія", 2008. – 109 с.

2. Вінод Т. Якість економічного зростання / [Т. Вінод Томас В, Дайламі М., Дарешвар А. та ін.]; під ред. О. Кілієвич. – К.: Основи, 2002. – 350 с.

3. Гальчинський А. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти: Наук. вид. / А. Гальчинський. – К.: Либідь, 2006 – 312с.

4. Гіл Ч. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному рівні / Ч. Гіл – К.: "Основи", 2001. – 854 с.

5. Делягин М. Г. Мировой кризис. Общая теория глобализации / М. Г. Делягин. – М.: ИНФРА, 2003. – 762 с.

6. Индекс глобализации стран мира по версии KOF – информация об исследовании [Електронний ресурс] // Центр гуманитарных технологий. – Режим доступу до журн.; URL: http://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index/info/

7. Колодко Г. Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн / Гжегож В. Колодко; [пер. з польської О. М. Палій]. – К.: Основні цінності, 2002. – 248 с. – (Серія "Сучасна думка").

8. Омельченко Р.В. Місце України в структурі глобальної економіки (у розрізі індексів конкурентоспроможності WEF та глобалізації KOF) / Р.В.Омельченко // Формування ринкової економіки. – 2011. - № 25. – С. 235 – 247.

9. Стігліц Д. Глобалізація та її тягар / Джозеф Стігліц; [пер. з англ. А. Іщенка]. – К.: Вид. дім "Києво – Могилянська академія", 2003. – 252 с.

10. Шергін С. Сучасний вимір глобалізації: концепції і реальність / С. Шергін // Світогляд. – 2008. № 4. – С. 26 – 33.

11. Шупик І.І. Глобалізація як виклик економічній безпеці України / І.І.Шупик // Теоретичні та практичні аспекти стійкого розвитку фінансової системи України/ Під. ред. д.е.н., професора О.О.Непочатенко (Частина І) – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 295с.

Рецензент – к.е.н., доцент Дорогань-Писаренко Л.О.

УДК: 657.6: 336.14: 352

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ОРГАНІВ КАЗНАЧЕЙСТВА

Пилипенко К.А., к.е.н., доцент
Полтавської державної аграрної академії

Досліджено сучасний стан механізму казначейської системи виконання доходної частини регіонального бюджету. Визначені основні складові дохідної частини бюджету та контроль за їх виконанням. Окреслити основні функції обліку виконання бюджету за доходами та форми контролю органами казначейства.

The current state treasury system implementation mechanism of the regional revenue budget. The basic components of the revenue side of the budget and monitoring their implementation. Outline the main features of budget execution accounting for income and forms of control by the Treasury.

Постановка проблеми. Успішний розвиток економіки будь-якої держави багато в чому залежить від достовірності і оперативності отримання інформації про стан державних фінансових і матеріальних ресурсів, а також можливості ефективного управління ними. Про ефективність управління фінансово-бюджетною системою суб'єктів Полтавської області і держави в цілому можна судити тільки за наявності повної інформації про всі фінансові потоки - дохідних і видаткових. Інформацію про всі фінансові потоки можна отримати шляхом організації якісного та оперативного механізму виконання бюджету. Проте, проблеми, що виникають в ході здійснення цієї та інших завдань, не втрачають своєї гостроти і залишаються актуальними до цього часу. На сьогодні перед органами казначейства Полтавської області стоїть головне завдання - забезпечення безперервного процесу управління фінансовими потоками держави, відповідно до бюджетного законодавства і здійснення належного контролю за використанням бюджетних коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню казначейської системи виконання регіональних бюджетів присвячено досить багато робіт, зокрема: М.Т. Акперова, А.М. Бабич, Т.Г. Нестеренко, Е.А. Малінін, Г.І. Маклевой, Т.В. Саакян, А.В. Скляр С.Є. Прокоф'єва, і інші.

Постановка завдання. Обґрунтувати сучасний стан механізму казначейської системи виконання доходної частини регіонального бюджету як інструменту підвищення його дохідної частини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Положення про Державне казначейство, цей орган забезпечує казначейське обслуговування державного та місцевих бюджетів на основі ведення єдиного казначей-